

देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

न्या. तात्यासाहेब आठल्ये कला, वेद. शं. रा. सप्रे वाणिज्य, विधिज्ञ दादासाहेब पित्रे

विज्ञान महाविद्यालय (स्वायत्त), देवरुख

स्व. काकासाहेब पंडित शैक्षणिक संकुल, देवरुख, जि. रत्नागिरी - ४१५८०४

पदवी (B.A.) अभ्यासक्रम- कला शाखा

शैक्षणिक वर्ष- २०२५-२६

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ला अनुसरून कौशल्याधिष्ठीत

अभ्यासक्रम

विसाव्या शतकाच्या उत्तरार्धात विज्ञान व तंत्रज्ञान क्षेत्रात झालेल्या अभूतपूर्व प्रगतीमुळे विविध क्षेत्रांमध्ये क्रांतिकारी बदल घडून येत आहेत. २०२० मध्ये केंद्र शासनाने बदलत्या काळाच्या गरजा विचारात घेवून शिक्षण क्षेत्रात आमूलाग्र बदल करणारे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण स्वीकारले. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामुळे विद्यार्थ्यांना कला शाखेतील आपल्या आवडत्या मुख्य आणि उप विषयासोबतच आपल्या आवडीनुसार वाणिज्य, विज्ञान, संगणक विज्ञान, सेंद्रीय शेती, तंत्रज्ञान यांच्याशी निगडित विषय निवडण्याचे पर्याय देखील खुले आहेत. खुल्या पर्यायांशिवाय विद्यार्थ्यांना कौशल्याधिष्ठीत आणि मुल्याधिष्ठीत अभ्यासक्रम उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. याशिवाय कला, क्रीडा, राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS), राष्ट्रीय क्षात्र सेना (NCC), इ. शिक्षणेत्तर श्रेयांक मिळविता येतात. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी घेतलेले शिक्षण व्यवसायाभिमुख होते आणि विद्यार्थ्यांना शिकत असतानाच आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होता येते.

आमच्या महाविद्यालयाची वैशिष्ट्ये:

- ✓ यूजीसी व मुंबई विद्यापीठ मान्यताप्राप्त कोकणातील पहिले स्वायत्त महाविद्यालय
- ✓ मुंबई विद्यापीठाचा 'उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार' प्राप्त
- ✓ नॅकचा 'अ' दर्जा प्राप्त
- ✓ १९७२ पासून शैक्षणिक उत्कृष्टतेची गौरवशाली परंपरा
- ✓ विद्यार्थ्यांना विविध सरकारी आणि निमसरकारी शिष्यवृत्त्या मिळवून देण्यासाठी विशेष प्रयत्न
- ✓ हुशार आणि होतकरू विद्यार्थ्यांना खाजगी संस्था आणि दानशूर व्यक्तींकडून आर्थिक मदत मिळवून देण्यासाठी प्रयत्न
- ✓ विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी विशेष प्रयत्न
- ✓ स्पर्धा परीक्षेसाठी प्रविष्ट होऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विशेष मार्गदर्शन
- ✓ उच्चविद्याविभूषित व अनुभवी अध्यापक वर्ग
- ✓ विद्यार्थ्यांच्या विकासासाठी वैयक्तिक लक्ष
- ✓ सुसज्ज ग्रंथालय, प्रयोगशाळा आणि पायाभूत सुविधा

अभ्यासक्रमाची खास वैशिष्ट्ये:

- ✓ स्पर्धा परीक्षा, प्रशासन, पत्रकारिता, आकाशवाणी, दूरदर्शन, चित्रपटनिर्मिती, नाट्यक्षेत्र, जाहिरात, सर्जनशील लेखन, प्रकाशन, संवादकौशल्य, भाषांतर, अनुवाद क्षेत्र, शिक्षण, इलेक्ट्रॉनिक मिडिया, भौगोलिक आणि नकाशाशास्त्रीय कौशल्ये, माहितीच्या विश्लेषणाची कौशल्ये, इत्यादीवर भर देणारा अभ्यासक्रम.
- ✓ आकाशवाणी, दूरदर्शन, इलेक्ट्रॉनिक मिडिया, तसेच वेगवेगळ्या सामाजिक आस्थापनांमध्ये काम करण्याचा अनुभव मिळविण्यावर भर.
- ✓ नवनवीन तंत्रज्ञान व नवनवीन उद्योगक्षेत्र यांच्याशी सुसंगत अशी अभ्यासक्रमाची रचना.
- ✓ विद्यार्थ्यांमधील सर्जनशीलता नवनिर्मितीची शक्ती विकसित व्हावी व विविध व्यासपीठे, रंगमंचीय सादरीकरणे विकसित करण्याची प्रेरणा मिळावी अशा उपक्रमांवर भर.
- ✓ लेखक, कवी, संपादक, पत्रकार, उच्च पदस्थ प्रशासकीय अधिकारी, आकाशवाणी निवेदक, संहिता लेखक, लोककलाकार, अभिनेते, नाटककार यांच्याशी प्रत्यक्ष संवाद व त्यांच्या मार्गदर्शनपर सत्राचे आयोजन.
- ✓ कौशल्याधिष्ठित तसेच व्यवसायाभिमुख अभ्यासक्रमाचा समावेश.
- ✓ अनेक नामांकित महाविद्यालये, आस्थापना व सामाजिक संस्थांशी असलेल्या सामंजस्य करारांमुळे विद्यार्थ्यांना वैचारिक आदानप्रदानाची संधी.
- ✓ शासकीय / अशासकीय संस्थांमध्ये विद्यार्थ्यांना कामाचा अनुभव मिळवून देण्यासाठी विशेष प्रयत्न.
- ✓ अनुभवात्मक शिक्षणावर भर.

महाविद्यालयात दिले जाणारे मुख्य व उप विषय

1. मराठी (अधिक माहितीसाठी पुढील लिंकला भेट द्या
<https://aspcdevrukh.ac.in/department-of-marathi/>)
2. भूगोलशास्त्र (अधिक माहितीसाठी पुढील लिंकला भेट द्या
<https://aspcdevrukh.ac.in/department-of-geography/>)
3. हिंदी (अधिक माहितीसाठी पुढील लिंकला भेट द्या
<https://aspcdevrukh.ac.in/department-of-hindi/>)
4. इंग्रजी (अधिक माहितीसाठी पुढील लिंकला भेट द्या
<https://aspcdevrukh.ac.in/department-of-english/>)
5. अर्थशास्त्र (अधिक माहितीसाठी पुढील लिंकला भेट द्या
<https://aspcdevrukh.ac.in/department-of-economics/>)
6. समाजशास्त्र (अधिक माहितीसाठी पुढील लिंकला भेट द्या
<https://aspcdevrukh.ac.in/department-of-sociology/>)

महाविद्यालयात कला शाखेतील विद्यार्थ्यांना दिल्या जाणाऱ्या कौशल्याधिष्ठीत अभ्यासक्रमाची क्षेत्रे

1. भाषिक कौशल्ये, संवाद कौशल्ये, लेखन कौशल्ये, अनुवाद कौशल्ये, मोडी लिपी कौशल्ये, नाट्य संवाद, सादरीकरण, आणि नाट्य लेखन कौशल्ये, इत्यादी.
2. भौगोलिक माहिती प्रणाली, दूर संवेदन, जागतिक स्थाननिश्चिती प्रणाली, जमीन मोजणी कौशल्ये, नकाशाशास्त्रीय कौशल्ये, माहिती विश्लेषण, इत्यादी.
3. सर्वेक्षण आणि माहिती विश्लेषण यांच्याशी संबंधित कौशल्ये.

महाविद्यालयात कला शाखेतील विद्यार्थ्यांना दिल्या जाणाऱ्या खुल्या पर्यायांच्या अभ्यासक्रमाची क्षेत्रे

कला शाखेतील विद्यार्थ्यांना संद्रीय शेती, संगणक ज्ञान, अन्न भेसळ, क्रीडा विज्ञान, पाणी गुणवत्ता तपासणी, सेवा क्षेत्र, व्यावसायिक कायदे, व्यवसाय व्यवस्थापन, इत्यादी क्षेत्रांशी निगडित अभ्यासक्रम आवडीनुसार निवडण्याचा पर्याय खुला आहे.

अभ्यासक्रम कालावधी:

तीन वर्षे व चौथे वर्ष ऐच्छिक (राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार)

परीक्षा पद्धती:

- ✓ ४०% अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)
- ✓ ६०% सत्रांत परीक्षा (Term End Examination)
- ✓ अंतर्गत व सत्रांत मूल्यमापनात स्वतंत्र उत्तीर्ण होणे आवश्यक.

उत्तीर्ण होण्याचे निकष:

प्रत्येक घटकात किमान ४०% गुण आवश्यक.

रोजागाराच्या / व्यवसायाच्या संधी

- स्पर्धा परीक्षा, प्रशासन, पत्रकारिता, आकाशवाणी, दूरदर्शन, चित्रपटनिर्मिती, नाट्यक्षेत्र, जाहिरात, सर्जनशील लेखन, प्रकाशन, संवादकौशल्य, भाषांतर, अनुवाद क्षेत्र, शिक्षण, इलेक्ट्रॉनिक मिडिया, इत्यादी.
- नकाशा निर्मिती संस्था, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय जीआयएस कंपन्या, शासकीय आस्थापनांमध्ये नकाशाकार म्हणून नोकरीच्या संधी.
- भाषिक आणि सामाजिक संशोधन संस्था.
- भू-मोजणी आणि नकाशा निर्मिती क्षेत्रातील स्वयंरोजगार
- विविध पातळीवरील अध्यापन क्षेत्रातील संधी
- अशासकीय सामाजिक संस्थांमध्ये नोकरीच्या संधी
- शासकीय तसेच अशासकीय अर्थ व विपणन संस्था
- प्रत्यक्ष अनुभवासाठी विविध आस्थापना व आकाशवाणी, दूरदर्शन यांच्याशी सामंजस्य करार.

अधिक माहितीसाठी आमच्या संकेतस्थळाला भेट द्या किंवा प्रवेशासंबंधी माहितीसाठी कार्यालयाशी संपर्क साधा.

<https://aspcdevrukh.ac.in/>

dspmaspoffice@gmail.com

(02354) 260058, 261058

कला शाखेतील तज्ज्ञ अध्यापक

डॉ. सरदार पाटील, MA, NET, SET, Ph.D., PGCGI
उपप्राचार्य व भूगोलशास्त्र विभाग प्रमुख
[View Profile](#)

प्रा. स्नेहलता पुजारी, MA, SET
हिंदी विभाग प्रमुख
[View Profile](#)

प्रा. विकास शृंगारे, MA, SET
समाजशास्त्र विभाग प्रमुख
[View Profile](#)

डॉ. राहुल ठोके, MA, SET, Ph.D.
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख
[View Profile](#)

डॉ. वर्षा फाटक, MA, Ph.D.
मराठी विभाग प्रमुख
[View Profile](#)

डॉ. मंदार जाखी, MA, SET, Ph.D.
सहयोगी प्राध्यापक, अर्थशास्त्र विभाग
[View Profile](#)

डॉ. प्रशांत नारगुडे, MA, NET, Ph.D.
सहाय्यक प्राध्यापक, समाजशास्त्र विभाग
[View Profile](#)

प्रा. अजित जाधव, MA, NET, SET
सहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग
[View Profile](#)

प्रा. स्वप्ना पुरोहित, MA
सहाय्यक प्राध्यापक, इंग्रजी विभाग
[View Profile](#)